જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ - કચ્છ

પ્રથમ સત્રાંત પરીક્ષા - ૨૦૨૫

તારીખ : ૭-૧૦-૨૦૨૫	વિષય : ગુજરાતી	ગુણ : 80
વાર : મંગળવાર	ધોરણ : 6	સમય : 2-00 થી 5-00

પ્રશ્ન-1 આપેલા પ્રશ્નોના બે વાક્યમાં જવાબ લખો. **(12)**

(1) કવિ ભગવાનની આંખ અને વાતો કોને ગણે છે ?

(2) કાગડીનાં ઈંડાં કેવી રીતે ફૂટ્યાં ?

(3) વરસાદ વરસ્યા પછી આસપાસ કેવા ફેરફાર જોવા મળે છે ?

(4) છોટુને કોણ અને ક્યાં જવા માટે રોકે છે ?

(5) 'સિંધુડો' શું છે ? તેના સર્જક કોણ છે ?

(6) 'રામ રાખે તેમ રહીએ' એટલે કેવી રીતે રહેવાની વાત છે ?

પ્રશ્ન-2 આપેલ કાવ્યપંક્તિનો વિચાર-વિસ્તાર કરો (કોઈ પણ એક) **(6)**

તું તરણાંનો તારણહારો, ઝરણાંનો તું નાદ,
ફૂલ ફૂલની રંગસુગંધે તારી છે સોગાદ.
સિંહ, વાઘ ને કોયલ,બુલબુલ, પતંગિયા ને તમરાં,
સૂર્ય, ચંદ્ર ને તારા આભે : અહીં આગિયા, ભમરા.

<u>અથવા</u>

જય જય ગરવી ગુજરાત ! જય જય ગરવી ગુજરાત !
દીપે અરુણું પ્રભાત ! ધ્વજ પ્રકાશશે ઝળળ કસુંબી, પ્રેમશૌર્ય અંકિત,
તું ભણવ ભણવ નિજ સંતતિ સહુને પ્રેમભક્તિની રીત;

પ્રશ્ન-3 (અ) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો. **(5)**

(1) ઢોલ જેવું વાદ્ય.

(2) ચોમાસામાં થતું એક જીવડું.

(3) વાદળાંની ગર્જના અને વીજળી.

(4) બે સમુદ્રને જોડનારી ખાડી.

(5) ગિરિને ધારણ કરનાર.

(બ) લીટી દોરેલ શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ આપી વાક્ય ફરીથી લખો. **(5)**

(1) <u>તળાવ</u> માં ખૂબ પાણી છે.

(2) હાથી ઈંડાં ફોડ્યા બાદ <u>ઉદાસ</u> થઈ ગયો.

(3) ઉનાળામાં ખૂબ <u>તાપ</u> લાગે છે.

(4) ઝવેરચંદ મેઘાણી એક <u>ગરવી</u> લેખક છે.

(5) ઈશ્વરના ગુણગાન <u>દિન - રાત</u> ગાવા જોઈએ.

(પાછળ જુઓ)

પ્રશ્ન-4 (અ) કૌંસમાં આપેલી સંજ્ઞાઓનું કોષ્ટકમાં વર્ગીકરણ કરો. (5)

(મજા, શિક્ષક, પાણી, પરિવાર, ભુજ)

વ્યક્તિવાચક	જાતિવાચક	સમૂહવાચક	દ્રવ્યવાચક	ભાવવાચક

(બ) કૌંસમાં આપેલા ક્રિયા વિશેષણોનો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (5)

(સાચવીને, ખડખડાટ, ધીમું - ધીમું, ધ્યાનથી, ઝડપથી)

(1) રેસમાં જીતવા માટે હું ________________ દોડ્યો.

(2) અંધારામાં આપણે ________________ ચાલવું જોઈએ.

(3) પરીક્ષામાં ________________ વાંચવું જોઈએ.

(4) જોક્સ સાંભળી અમે ________________ હસી પડ્યા.

(5) નાનું બાળક ________________ ચાલે છે.

(ક) ખોટો વિકલ્પ છેકી સાચું વાક્ય બનાવો. (5)

(1) ધંધામાં મોટું નુકસાન / નુકશાન થયું.

(2) 'દૂધ' એ દ્રવ્યવાચક / ભાવવાચક સંજ્ઞા છે.

(3) બાળકોએ સરસ કવિતા ગાઈ / ગાયો.

(4) ગુજરાતની ધરતી ગરવી / ગરબી છે.

(5) મમ્મીએ આજે લાપસી બનાવી છે એટલે હું ધરાઈને / ઝડપથી જમીશ.

પ્રશ્ન-5 (અ) જોડકાં જોડો. (5)

(અ)	(બ)
(1) પર્વત	(1) ગામના શેઠ
(2) સરોવર	(2) લોકસાહિત્યકાર
(3) છોટુ	(3) ઈશ્વરના ખંભા
(4) હરખચંદ	(4) ઈશ્વરની આંખ
(5) ઝવેરચંદ મેઘાણી	(5) જિજ્ઞાસુ છોકરો

(બ) ફકરાના આધારે નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (5)

તુલસીશ્યામથી બે ગાઉ અમે ખજૂરીને નેસડે હતા, ત્યાં રીડ થઈ. હાવજ ડણક્યો. હાકોટા થવા માંડ્યા. રોળકોળ થઈ હતી. ખાડું - ધણ ઝૂંપડે આવતાં હતાં. તેમાંથી હીરબાઈ કરી એક ચારણબાઈની વોડકીને હાવજે પાદરમાં જ પાડી. અમે બધા દોડ્યા. વીસેક જણ હતા.

પ્રશ્નો :

(1) તુલસીશ્યામ અને ખૂજરીનો નેસડો કેટલા દૂર હતા ?

(2) 'હાવજ' શબ્દ કોના માટે વપરાયો છે ?

(3) હાવજે હરીબાઈની વોડકી ને પાદરમાં મારી નાખી. ખરું કે ખોટું ?

(4) 'વાછરડી' માટે ફકરામાં કયો શબ્દ વપરાયો છે ?

(5) લેખકની સાથે કેટલા જણ હતા ?

(અ) 19 (બ) 20 (ક) 21

(પાછળ જુઓ)

પ્રશ્ન-6 (અ) નીચેનાં વાક્યોમાંથી ભાવાત્મક શબ્દો શોધીને લખો. (5)

(1) બગીચામાં રમવાની અમને ખૂબ મજા આવી.

(2) છોકરાએ મોબાઈલ તોડ્યો એટલે પપ્પા ગુસ્સે થયા.

(3) અંધારું હતું એટલે જંગલ ભયાનક લાગ્યું.

(4) વાહ ! કેવું સુંદર દ્રશ્ય !

(5) બાળકોને શાળામાં હાથી જોઈને નવાઈ લાગી.

(બ) કૌંસમાં આપેલા ભાવ દર્શાવતા શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને આપેલ સંવાદ પૂર્ણ કરો. (5)

(ખુશ, નવાઈ, વિશ્વાસ, ગર્વ, ઉત્સાહ)

રામ : હું આજે ખૂબ ________ છું કારણ કે દોડમાં મારો પ્રથમ નંબર આવ્યો.

રહીમ : મને ________ લાગે છે કે તારા પગમાં દુખાવો હતો છતાં નંબર લાગ્યો.

રામ : મને મારા પર ________ હતો કે હું જ રેસમાં જીતીશ.

રહીમ : વાહ ! મને ________ છે કે તું મારો મિત્ર છે.

રામ : તારા જેવા મિત્રોના સહકાર થકી જ મારો ________ વધે છે.

પ્રશ્ન-7 (અ) તમે કરેલા પ્રવાસનો અનુભવ તમારા શબ્દોમાં લખો. (5)

(બ) નીચે આપેલ ચિત્રનું વર્ણન કરો. (5)

★ **પ્રજ્ઞાચક્ષુ માટે :** **મેળા વિશે પાંચ થી સાત વાક્યો લખો.**

પ્રશ્ન-8 નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (7)

(1) ચોમાસું

<u>અથવા</u>

(2) ગરવી ગુજરાત